

adnak nekünk. Csak a szeretet tud megérteni és nevet adni, mert egy embert nem kívülről, hanem legbensőbb lényéből kiindulva kell sejtőn átfogni.

Mit érezhetett Mária, amikor észrevette, hogy Fia másokhoz hivatott, hogy túlnőtt rajta? . . .

Bizonyos tekintetben a szülőkkel és a nevelőkkel is így van: elkísérjük a gyermeket életútjának egy darabján, előkészítjük saját életére, azután nekik növekedniök kell, nekünk pedig csökkennünk.

Unnepeljük hálaival és szeretettel a Karácsonyt.

Karácsony a saját születésünkre emlékeztet bennünket, hiszen minket is létbe hívtak, mi is ígéretet hordozunk és nevet kaptunk.

És a betlehemi Gyermekekből áradó áldás sugárzik ránk és gyermekeinkre.

Szóllósy Julianna

A HAMILTONI LELKIGYAKORLATOS HÁZ

Az első világháború utáni nehéz időkben, 1923-ban, a kanadai Regina érseke újságfelhívást tett közzé, hogy segítsék a magyar bevándorlókat anyagi és lelki szükségleteikben. Ez eljutott a röviddel azelőtt megalakult és éppen a miszsiós munka tervével foglalkozó Szociális Testvérek Társaságának elöljárójához, Slachta Margithoz. A társaság a Prohászka püspök szociális eszméinek ihletésére 1908-ban alakult „kékek” (ruhájuk után nevezték őket így) önálló ága („szürkék”) volt. Három önkéntes vállalkozó ment ki Kanadába. Egyikük volt Mária testvér, aki a lelkigyakorlatos ház és egy kicsit az egész kanadai magyar-ság anyja lett.

Schwarz Mária 1880. júl. 17-én született Bécsben, sokgyermekes családból. Hálaival emlegette mérnök édesapját, aki már akkor a „Rerum Novarum” szociális enciklika olvasója és megvalósítója volt. Ebben a szellemben nőtt fel, úgy-hogy már mint tanítónő napközit szervezett a dolgozó édesanyák gyermekei számára, a háború alatt pedig a frontszolgálatos és sebesült katonák érdekében működött. 1917. Péter-Pál napján lépett be a társulatba, két év múlva tett örökfogadalmat.

Az óceánt átszelve egy időre az Egyesült Államokban, Buffalóban kötött ki. Itt angolul tanult, és a magyar Szent Erzsébet plébánián segédkezett. Az előkészületi évek, felváltva Kanadában és az USA-ban, 1932-ig tartottak. A hátralevő időt, hosszú életének több mint felét, egyfolytában Kanadában töltötte: előbb Reginában, majd Montrealban, végül pedig Ontario tartományban. Erőteljes részt vett a montreali Magyarok Nagyasszonya templom és plébánia építésének lelki-anyagi segítésében, megalapította a Szent Patrik-templomnál a „Barátság Házát” a bevándorlóknak, és a Szent Család napközi otthont, amely áldásosan működött 1977-ig. Torontóban maguknak is állandó rendházat vettek a nővérek, és fáradhatatlan munkájukkal nagyban hozzájárultak a Szent Erzsébet templom megépüléséhez és magyar kézbe adásához (1948-ig a magyarok-

nak ott angol lelkipásztoruk volt), a magyar iskola és hitoktatás megszervezéséhez. 1944-ben Hamiltonba került át. Itt a Szent István plébánia megalakulásában működött közre. Innét tett kirándulásokat Courtlandba, a dohányvidékre, ahol 1952-ben fölszentelhatték a Szent László templomot. Ez volt az utolsó magyar plébániaalapítás és templomépítés, amiből az Úr fáradhatatlan szolgálóleánya úgy kivette részét, mint senki más. De kilenc idegen nyelvű – angol, litván, portugál – templom és plébánia keletkezésénél is virrasztott: lelkigyakorlatos házukban otthont és tanácsot adott papjaiknak, míg a szervezés munkáját végezték. (Ezek egyikéből temették aztán.) Közben több helyen házi előjáró volt, 1955–61 között pedig a Társaság egész kanadai részlegének vezetője. Tisztségében Kulcsár Rita, első kanadai magyar hivatásuk váltotta fel.

Amikor Ryan hamiltoni püspök 1944-ben meghívta a testvéreket Hamiltonba, szándékában volt egy egyházmegyei lelkigyakorlatos ház alapítása is. Azok nagy örömmel fogadták a tervet, hiszen a társaság egyik jellemvonása a Szentlélek Isten különös tisztelete, már pedig a lelkigyakorlat „a Lélek műhelye”. Mária testvér fölfedezett egy régi udvarházat, szép stílusos épülettel, rangos istállóval, ami tisztai kórházzal szolgált a háború alatt, s így már sok fontos alakítást elvégeztek rajta, hogy megfeleljen egy modern kórház céljainak. Aránylag jutányos áron tudták megvenni a testvérek a 10 holdas szép kerttel rendelkező épületet. Jött a súrolás, takarítás, berendezés és a hétvégi lelkigyakorlatok meghirdetése. Eleinte helyszűkében voltak. Jelszavá vált: „vedd az ágyadat és menj” – azaz a testvérek hétféteken valahol kint aludtak. Újra Mária testvér bátor terve volt a régi istálló átalakítása a testvérek és pár állandó idősebb fizető vendég számára. A ház – ahol mind az egyházmegyéből való angolok, mind magyarok végeztek lelkigyakorlatot – hamarosan szűknek bizonyult. 1961-től 63-ig megépült az új, korszerűen berendezett lelkigyakorlatos szárny. 1963. márc. 10-én adták át rendeltetésének, és 17-én már bevonultak az első lelkigyakorlatozók. A ház a „Mount Cenacle”, „az Utolsó Vacsora hegye” nevet kapta, mert hegyen épült, és mert az apostolok annak idején az utolsó vacsora termében „lelkigyakorlatoztak”: várták imádkozva a Szűzanyával a Szentlelket.

A lelki igények növekedésével 1955-ben Oakville-ben megnyílt egy külön férfi lelkigyakorlatos ház. Így a Mount Cenacle női lelkigyakorlatos házzá alakult át. Kivétel a magyar férfiak; ők továbbra is itt találnak otthonra az évi bőjt lelkigyakorlatok idején.

1968 pünkösdjén Mária testvér megünnepelhetette fogadalmának aranyjubiléumát, majd 1971-ben a lelkigyakorlatos ház 25 éves évfordulóját. Az erre kiadott statisztikából megtudjuk, hogy 1946-tól összesen 753 hétvégi lelkigyakorlatot tartottak 20 027 résztvevővel. A résztvevők mindenféle etnikai és hivatásbeli csoportot képviselnek: magyarok, szlovákok, csehek, franciák, németek, olaszok, lengyelek és persze angolok; papok, papi házvezetőnők, nővérek, házaspárok, munkásnők, egyetemisták, ápolónők stb. Voltak 6 napos lelkigyakorlatok is. Az ún. „twilight retreats” („alkonyati lelkigyakorlatok”) 1965-ben kezdődtek középiskolások, tanítók, ministránsok számára; hat év alatt 108-at tartottak 2701 részt-

vevővel. (Ezek rekollekció-féle összejövetelek: a csoport estefelé jön elmélkedésre, misére, megbeszélésre, s olykor még éjszaka is folytatják a programot.) – 110 rekollekciós napon (ugyancsak 1965 óta) 4615-en vettek részt, köztük elemisták is. Még hosszú lista sorolja fel a ház sokirányú tevékenységét. Mindez a munka most is folyik. 1980/81-ben pl. összesen 3528 személy fordult meg a házban, ebből 1180 a 34 hétvégi lelkigyakorlaton.

Mária testvér nem emlegetett „nyugdíjat“. Még utolsó éveiben is le-lejárt a csoportokhoz, beszélt nekik a kezdetről, az útról és a Lélek csodás vezetéséről. Öröm volt látni ilyenkor, hogy tud örülni a régi híveknek, magyar gyerekeinek . . . Léleekben mindig fiatal maradt. Talán az első kanadai katolikus nővér volt, aki protestáns templom szószékéről beszélt, már évekkel ezelőtt, igazi ökumenikus szellemben. 91. életévében, 1980. dec. 8-án kapta az első szívrohamot. Átvitték a másik kitűnő hamiltoni magyar alapításba, a Szent Erzsébet öregotthonba. Itt kapta a második rohamot másfél év múlva. 1982. máj. 1-én, a munkás Szent József ünnepén hívta magához az Úr. Élete, gazdag munkássága beépült Kanada és a kanadai magyarok történelmébe.

S. M.

A TABERNÁKULUM ELŐTT

A kezedbe vettél, Uram . . . Jóságod a lelkem mélyéig megrázott. Még reszketek a felindultságtól . . . De jó a kezdedben lenni. Valami szándékos van velem! Jó? Biztosan jó! Hiszen Tőled csak jó adomány származik. Még akkor is jó, ha csak egy kis időre emeltél föl. Még ha mindjárt vissza is teszel a földre.

De nagyon remélem, hogy más a terved! Mert különben miért vettél volna föl? Miért nyitottál volna nekem, a szűkösségekben élőnek, oly csodás távlatokat . . .

Olyan jól megvoltam lenni. Megbarátkoztam a körülményekkel. A „szűk“-séget feledtetted, hogy Te velem voltál. Megtanítottál kevéssel megelégedni. Kis örömeiket keresni és találni. A hiányokért gazdagon kárpótoltál. Nélkülözéseim kegyelemforrássá váltak, magam és talán mások számára is. Magányomban úgy voltál velem, mint még sohasem az életemben. Hogy mégis egy kicsit rab voltam, azt csak most látom. Az általad gyújtott reménysugár fényénél.

Uram! a szívem mélyére látsz. Tudod, hogy szívesen maradok, ha azt akard. De azt is tudod, hogy az első halvány kis reménysugárra, hogy kiszabadítasz, fölujjong a lelkem. Meddig, Uram, meddig tartasz kétség és remény közt a kezdedben!? Énekelhetem nemsokára a Szűzanya énekét?

Istenem! hányszor kísért a gondolat, hogy mindez csak hiú ábránd, fantázia . . . Mondd, hogy nem az! Igazán itt voltál. Itt vagy! A kezdedbe vettél, és valami csodálatosat művelsz velem.

Uram! Te nem ébresztesz hiú reményeket. Nem törsz össze. Benned nem lehet csalódní! Nem tudom, mit kérjek Tőled? Nem is nagyon akarok a jövőre